

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У НАВЧАННІ СТУДЕНТІВ-ГЕОГРАФІВ

За останні роки визначено ряд інноваційних технологій, які застосовуються багатьма вчителями й зокрема географами. Однією з них є особистісно-зорієнтоване навчання, яке є втіленням вікових надбань педагогіки, де центральне місце в освітньому процесі займає особистість, молода людина, яка прагне максимальної реалізації своїх можливостей та сприйняття нового. Саме це і є головною метою навчально-виховного процесу на відміну від формальної передачі вихованцю знань та вмінь у традиційних технологіях.

Нова технологічна система, яка б дозволяла передавати значній кількості людей певний об'єм інформації — впровадження дистанційного навчання на основі комп'ютерної техніки. Дистанційне навчання географії є формою отримання освіти, нарівні з очною і заочною, при якій в навчальному процесі використовуються кращі традиційні та інноваційні методи, засоби і форми навчання, засновані на комп'ютерних і телекомунікаційних технологіях [1].

Слід зупинитися і на понятті технології. У вигляді певних дидактичних моделей педагогічна технологія визначає проект навчального процесу, який зумовлює зміст, методи, форми навчальної, дослідницької, пізнавальної діяльності учнів на уроках географії. Інноваційні технології в географічній освіті — це наступна сходинка зближення теорії з практикою, це прив'язування конкретної методики до певних умов. Тому, про ефективність впровадження навчально-освітньої технології можна говорити лише в рамках конкретних вчителів і учнів.

До інноваційних належать інтерактивні технології — спеціальна форма організації пізнавальної діяльності, яка переслідує конкретну мету: створення належних умов навчання і виховання, за яких кожна особистість зможе відчути свою успішність, інтелектуальну спроможність. Це можливо лише в постійній активній взаємодії всіх учасників навчально-виховного процесу. Інтерактивні методики використовуються як у структурі традиційних уроків, так і при проведенні нетрадиційних. Їх можна застосовувати і під час актуалізації знань, вивчення нового матеріалу, його закріплення, повторення. Даючи відповіді на нестандартні за змістом запитання, розв'язуючи незвичні проблеми, займаючись географічною дослідницькою роботою в природі й соціальному суспільстві, учні відкриватимуть нове, непізнане, робитимуть свої маленькі відкриття. Саме дослідницька робота пов'язана з навчальною роботою в географії і має міжпредметний зміст, є сучасною та актуальною — широко висвітлюється засобами масової інформації, містить елементи експериментальних досліджень і практичного використання, спирається на певну матеріально-технічну базу.

Практика свідчить, що ефективним у застосуванні є метод моделювання педагогічних ситуацій, вирішення аналітичних і конструктивних географічних задач, уроків, навчально-дослідницьких робіт, екскурсій, експедицій, подорожей. Вчитель аналізує певну педагогічну ситуацію, а суб'єкт навчання шукає засоби її вирішення,

виробляє критерії і показники її оцінки. І все це залежить від рівня його педмайстерності і професійної компетентності.

Актуальними сьогодні є також нові інформаційні технології навчання, які включають програмоване навчання, експертні системи, мультимедіа, імітаційне навчання.

У напрямку усвідомлення проблемності освітніх завдань вчителями географії та пошуку варіантів їх вирішення спрацьовують технології евристичного навчання: модифіковані евристичні лекції (інструктивні, діалоги, методологічні, предметні лекції, подорожі, конструювання), самоорганізуючі, пошукові, з груповою і індивідуальною роботою уроки, евристичне занурення, творчий тиждень на географічну тематику, евристична олімпіада.

Для повноцінного розвитку географічного освітнього напрямку потрібні нові підходи до організації освіти і професійної підготовки вчителів. На перший план виступають питання вироблення у вчителів географії вмінь працювати по-новому, займатися самоосвітою, вивчаючи банк технологій досвіду кращих вчителів та створюючи власну технологію, набуття професійної майстерності. Дослідження технологій дозволяє визначити можливості їх використання, вплив інноваційних технологій на розвиток педагогічної майстерності вчителів, розробити шляхи подальших науково-теоретичних і практичних пошуків власних технологій.

Формування готовності вчителя до роботи на основі сприйняття сучасних педагогічних технологій має досить велике практичне значення, адже навчальні заклади нового типу, кожен з яких має право працювати за авторськими програмами, потребують вчителів з високим рівнем знань, зі сформованим характером, акторськими і організаторськими вміннями, інноваційним мисленням, здатних оцінювати, розпізнавати кожную ситуацію і досягати творчого стану.

Психологічною основою запровадження інноваційних технологій в географії є креативність як принцип навчання, що поєднує навчальну діяльність того, хто вчить і пізнавальну активність того, хто вчиться в результаті застосування попередніх навичок дослідництва та власного практичного досвіду.

Зараз змінюється загальний підхід до підготовки вчителів, здійснюється перехід від традиційного (інформаційного) до проблемно-методологічного навчання, що озброює майбутнього вчителя-географа конкретними методологією й інноваційними технологіями, дає змогу поставити його у позицію дослідника, який разом з учнями вивчає закономірності розвитку довкілля та застосовує здобуті знання в реальному житті. Отже, основними висновками роботи є твердження про те, що послідовне застосування інноваційних технологій дасть можливість розв'язати завдання розвитку творчої особистості вчителя географії, підготувати майбутніх вчителів до роботи в реальних педагогічних ситуаціях, до самостійної організації навчально-виховного процесу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Освітні технології: Навч.-метод. посібник / За заг. ред. О.М.Пехоти. – К.: А.С.К., 2002. – 255с.